

SAMENWERKEN AAN EEN TOEKOMSTBESTENDIG PLATTELAND

Voorstellen van de waterschappen
voor het landelijk gebied

 **UNIE VAN
WATERSCHAPPEN**

INLEIDING

Extreme hoosbuien en extreme droogte hebben steeds meer impact op Nederland. Als we in de toekomst nog prettig willen wonen, werken en recreëren, zijn er maatregelen nodig. Waar we vroeger het water naar onze hand konden zetten, moeten we ons nu aanpassen aan het water. De grenzen van ons watersysteem zijn bereikt. Tegelijkertijd zien we ook dat bedrijfsrisico's van agrarische ondernemers, zoals schade door wateroverlast of droogte, toenemen en gaat de biodiversiteit achteruit. Dit vraagt om actie.

We moeten samen leren omgaan met deze veranderingen en ons watersysteem zo robuust mogelijk maken. Dit betekent dat het watersysteem niet alleen optimaal moet functioneren, maar ook dat we ons landgebruik en ons gedrag hierop moeten afstemmen.

Om de achteruitgang van de biodiversiteit te stoppen en onze leefomgeving gezond te houden, is het cruciaal dat we zorgen voor een goede waterkwaliteit. Daarom moeten we voldoen aan de eisen van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW), die ons helpt de kwaliteit van onze wateren te beschermen. Om die waterkwaliteitsdoelen te halen moeten alle partijen (waterschappen, agrariërs en industrie) een steentje bijdragen. Als waterschappen voelen wij een grote verantwoordelijkheid om de handschoen op te pakken. Maar dit kunnen we niet alleen. We verwachten ook van andere overheden, organisaties, watergebruikers en inwoners dat zij hun verantwoordelijkheid nemen. Alleen samen kunnen we zorgen voor een betere waterkwaliteit.

In 'Samenwerken aan een toekomstbestendig platteland – Voorstellen van de waterschappen voor het landelijk gebied' presenteert de Unie van Waterschappen de visie van de waterschappen op de toekomst van het landelijk gebied. We geven aan wat onze speerpunten zijn en wat wij willen en kunnen doen voor een toekomstbestendig landelijk gebied.

De afbeeldingen in deze publicatie zijn deels of volledig gegenereerd met behulp van kunstmatige intelligentie (AI).

VOORWOORD

Voor u ligt ons voorstel van de 21 waterschappen voor het landelijk gebied. Opgesteld door de ogen van ons als waterkenners. Met oog op een realistische toekomst. Rekening houdend met onvermijdelijke ontwikkelingen die op ons af komen. Of het nu gaat om het veranderend weer met haar grillige gedrag en haar onvoorspelbaarheid. Of om een groeiende bevolking met een stijgende watervraag. Het zorgt voor een toenemende druk op de ruimtelijke functies in het landelijk gebied. En daarin speelt water een cruciale sturende rol. Water is een basisvoorwaarde van het leven. Water zorgt er niet alleen voor dat de bodem vruchtbaar is. Dat de mens gezond water ter beschikking heeft. En dat de natuur kan groeien en bloeien. Samen met een gezond bodemleven geeft het ons ook eten en drinken.

Van oudsher was water in onze delta er vaak te veel. Daaraan hebben wij dat kenmerkende oerhollandse cultuurlandschap te danken. De huidige (maatschappelijke) ontwikkelingen gaan razend snel. En leggen een hypotheek op datzelfde landgebruik. Onze delta heeft behoefte aan voldoende water, water van goede en gezonde kwaliteit en water wat ons veilig houdt. Maar onze delta moet dat allemaal wel kunnen absorberen.

In de polder is er een samenwerking die al eeuwenlang hand in hand gaat met ons gepolder. Met elkaar de schouders eronder zetten. Tegelijkertijd is de rauwe werkelijkheid dat er in de Nederlandse polder ook afstand is en spanning zit. Mensen voelen zich niet altijd meer gehoord of begrepen. Deze afstand is voelbaar en merkbaar in dat landelijk gebied. Daarin ligt ook onze overbruggingskracht als waterschappers. Wij kennen ons gebied. Wij kennen onze burgers, de boeren en tereinbeheerders. Je kunt ook zeggen 'wij kennen onze pappenheimers'.

Dat kennen is de start van de oplossing. Werken aan oplossingen vraagt om een gedeeld toekomstbeeld. Vraagt om geven en nemen. Dat kan alleen maar met elkaar. En vraagt om de goede balans. In deze propositie, ons voorstel, nodigen wij de lezer uit om onze uitgestoken hand met beide handen aan te nemen. Niet om elkaar vast te houden. Maar om de schouders eronder te zetten. Dat vraagt om duidelijk beleid en een langjarig en toegankelijke financiering. Als waterschappen zijn wij bereid om hier een actieve rol in te spelen. En hieraan bij te dragen. Kortom: we gaan ervoor. U ook?

Ik wens u veel leesplezier toe.

Erik den Hertog

1. WATER EN LAND IN BALANS

Het platteland van de toekomst begint bij water

Samen met lokale gemeenschappen werken we aan een toekomstbestendig platteland en zorgen we ervoor dat mensen zich meer bewust worden van water. We doen dit vanuit de identiteit van de regio en onze verantwoordelijkheid voor het watersysteem en kennis van het bodemsysteem.

We beseffen dat we de grenzen hebben bereikt van wat we kunnen maken en veranderen. Dit vraagt om aanpassingen van onszelf en onze omgeving. Samen gaan we op zoek naar manieren om de ruimte en het land te gebruiken die passen bij wat het water en de bodem aankunnen, en bij de veranderingen in het klimaat. Hiervoor moeten we keuzes maken over hoe we de ruimte indelen.

Wij, waterschappen, zetten hierin de eerste stap, geven zelf het goede voorbeeld en bieden oplossingen. Met onze kennis en ervaring dragen we bij aan een platteland dat klaar is voor de toekomst. Dit doen we door bij te dragen aan uitvoerbare plannen op de verschillende schaalniveaus: lokaal maatwerk op bedrijfsniveau, gebiedsgericht in samenhang en landelijk met generieke plannen en maatregelen.

Aandachtspunten zijn:

- De doelen voor de Kaderrichtlijn Water
- Landgebruik, grondstofwinning zoals drinkwaterwinning en de zoetwaterbalans in overeenstemming te brengen met het water- en bodemsysteem;
- Scheiden van functies met een onderling strijdig waterbelang;

2. WATERSCHAPPEN NEMEN VERANTWOORDELIJKHEID VOOR EEN TOEKOMSTBESTENDIG WATERSYSTEEM EN BEHEER

De waterschappen komen nu in actie

Waterschappen zijn verantwoordelijk voor het regionaal watersysteem voor nu en voor later. Wij voeren regie op de eigen taken, zodat ook toekomstige generaties in een gezonde omgeving kunnen wonen, werken en recreëren. Voor de landbouw, natuur, industrie en huishoudens is schoon en voldoende water heel belangrijk. We stellen daarom hoge eisen aan ons water. Nederland heeft een efficiënt watersysteem waar we trots op zijn en dat we nodig hebben. Maar

door klimaatverandering en het intensieve gebruik van water komt het systeem onder druk te staan. Hierdoor worden niet alleen de kosten hoger, maar nemen ook de risico's toe van wateroverlast, droogte, vervuiling, verzilting en een teveel aan voedingsstoffen. Dit geldt voor alle sectoren. Om deze risico's te beperken moeten we nu actie ondernemen. Ons doel voor de toekomst is een land waarin de ruimte goed wordt gebruikt en in balans is met wat het water- en bodemsysteem aankan.

3. SAMEN GEVEN WATERSCHAPPEN RICHTING AAN DE UITVOERING

Schoon water is de basis

Waterschappen nemen verantwoordelijkheid voor het halen van de doelen op het gebied van waterkwaliteit zoals bijvoorbeeld afgesproken in de KRW. Waar nodig zetten waterschappen de eigen instrumenten in om deze doelen te halen. Wij verwachten ook van andere partijen dat zij hun verantwoordelijkheid nemen. Alleen samen kunnen we de waterkwaliteit in Nederland echt verbeteren.

Landbouw

Waterschappen helpen boeren bij een waterbewuste bedrijfsvoering en bij samenwerking op gebiedsniveau, waar water centraal staat. We steunen het Deltaprogramma Agrarisch Waterbeheer (DAW) en het Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLB). Ook vinden we het belangrijk om duidelijke afspraken te maken over het lange termijn-beheer en onderhoud.

Voorbeeld: Agroproeftuin de Peel

Vraagstuk:

Waterschap Aa en Maas gaat een nieuwe pilot starten met AgroProeftuin de Peel om de waterkwaliteit te verbeteren. De huidige aanpak om de waterkwaliteit te verbeteren werkte niet goed genoeg. Veel ondernemers voelen zich niet direct betrokken, waardoor resultaten uitblijven.

Aanpak:

Deze pilot richt zich niet alleen op technische innovaties, maar juist op het nemen van eigen verantwoordelijkheid en het ontwikkelen van gezamenlijke verantwoordelijkheid. De vrijheid en creativiteit van ondernemers staan centraal om de vastgestelde milieudoelen te halen. Waterschappen bevinden zich in een unieke positie, tussen een top-down en bottom-up aanpak. Ze verbinden de wereld van regels en systemen met de praktijk van het dagelijks leven.

Wat levert het op?

Door deze aanpak worden gezamenlijke doelen helder en krijgt elke ondernemer de kans om gemotiveerd mee te doen. Er wordt maatwerk geleverd en het probleem wordt direct bij de bron aangepakt. Zo werken we samen aan een betere toekomst.

Voorbeeld: De bodem als basis

Vraagstuk:

Een gezonde bodem is de basis voor een goed watersysteem. Veel boeren en tuinders willen bijdragen aan duurzaam bodembeheer, maar weten niet altijd waar ze moeten beginnen. Een bodem die niet goed verzorgd wordt, kan leiden tot problemen zoals vervuiling van het water en verlies van kostbare voedingsstoffen.

Aanpak:

In 2021 en 2022 werkten 130 boeren en tuinders in en rond Zuid-Holland samen aan het project 'De bodem als basis'. Dit project, opgezet door Provincie Zuid-Holland en de hoogheemraadschappen van Rijnland en Delfland, ondersteunde boeren met persoonlijk bodemadvies. Iedere deelnemer kreeg een bodemonster en een bodemadviseur die hielp om een verbeterplan te maken. Samen keken ze naar de volledige kringloop: bodem, gewas, dier en mest. Boeren kregen praktische hulp, verdiepende bijeenkomsten, en advies over financiële steun voor verduurzaming.

Wat levert het op?

Dankzij deze aanpak is de bodem gezonder en het water schoner, met minder gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en mest. De bodem werkt nu beter als spons, waardoor water goed wordt vastgehouden en geleidelijk wordt afgegeven. Boeren zijn zich bewuster geworden van hun rol in waterbeheer en kunnen met meer kennis en middelen toekomstbestendig ondernemen. Ook na 2023 blijft deze ondersteuning bestaan via bodemcoaches en advisering, zodat duurzame landbouw verder wordt versterkt.

Meer weten over dit project? Klik [hier](#) of scan de QR code hiernaast.

Doelsturing

Waterschappen zien kansen om een systeem te ontwikkelen waarbij op bedrijfsniveau doelen worden afgesproken en agrarische ondernemers zelf kunnen bepalen hoe ze die doelen bereiken. De doelen dragen bij aan wat nodig is voor het gebied waar het bedrijf zich bevindt en het watersysteem waar het gebied onderdeel van uit maakt. Door op deze manier te werken, vergroten we het waterbewustzijn op het bedrijf en wordt er rekening gehouden met maatwerk voor de ondernemer. De ondernemer is zelf verantwoordelijk voor het halen van het bedrijfsdoel.

Het systeem van doelsturing is nog in ontwikkeling. Wij willen met onze kennis en ervaring bijdragen aan de verdere ontwikkeling van dit instrument. Ook vinden wij het belangrijk dat er een passend monitorings- en handhavingssysteem ontwikkeld wordt. Zo kan doelsturing een bijdrage leveren aan het halen van de doelen voor de kwaliteit van ons oppervlaktewater.

Voorbeeld: Bespreking water- en bodemanalyses voor Utrecht

Vraagstuk:

Kennis en inzichten over de werking van het water- en bodemsysteem worden ontwikkeld vanuit diverse beleidssporen. Het bundelen van deze kennis tot een samenhangend, onderbouwd en gezamenlijk verhaal maakt duidelijk welke kansen en knelpunten er zijn, organiseert verbinding tussen vraagstukken en maakt afwegingsruimte tussen opgaven inzichtelijk.

Aanpak

Op 23 september jl. spraken collega's van het rijk, provincie en waterschap met elkaar over de water- en bodemsysteemanalyses die gemaakt worden vanuit zowel het Deltaprogramma Zoetwater als het provinciale programma voor het landelijk gebied van provincie Utrecht. Ook de doorwerking daarvan op de herziening van de omgevingsvisie kwam aan bod. Hierbij zijn de landschapstypen en hun gebiedseigen uitdagingen besproken, als ook de ruimtelijke vraagstukken die daarbij spelen. Provincie Utrecht is Nederland in het klein – alle vraagstukken die op landelijk niveau voorliggen zijn ook op regionaal niveau aanwezig!

Wat levert het op?

Door met elkaar verbinding te leggen tussen beleidssporen, schaalniveaus en bijbehorende vraagstukken, maken we slim gebruik van elkaars inzichten. Dit gesprek maakt duidelijk waar we elkaar verder kunnen helpen en waar afstemming nodig is. Deze samenwerking maakt het verhaal van het water- en bodemsysteem een krachtig instrument dat we gezamenlijk kunnen inzetten voor toekomstbestendige keuzes.

Het water- en bodemsysteem

Samen met het Rijk en provincies en gebiedspartners brengen we het water en bodem-systeem in kaart. We kijken hoe het systeem zich gedraagt bij toekomstige klimaatscenario's, waar de waterkwaliteit niet goed genoeg is en nog niet voldoet aan de KRW en waar problemen en risico's kunnen ontstaan. We onderzoeken ook wat ervoor nodig is om deze risico's op een beheersbaar niveau te houden. We beginnen niet vanaf nul, maar bundelen bestaande kennis en zorgen ervoor dat we meer inzicht krijgen in het water en bodemsysteem.

Wij verwachten van gemeenten, provincies, het Rijk en onze gebiedspartners dat zij bij de ruimtelijke inrichting en het gebruik uitgaan van deze water- en bodemanalyse.

Om de doelen voor waterkwaliteit te halen en een toekomstbestendig watersysteem te ontwikkelen, hebben we actie nodig op alle niveaus: lokaal, regionaal, nationaal en internationaal.

Wij hanteren het volgende principe:

- Waar het kan: maken we op bedrijfsniveau afspraken,
- Waar het lokaal watersysteem dat nodig maakt: maken van afspraken op gebiedsniveau,
- Waar het móet: zijn generieke maatregelen nodig,
- Waar internationale samenwerking noodzakelijk is: maken we internationaal afspraken.

Voorbeeld: Hydrologieherstelproject de Peel

Vraagstuk:

Herstellend Hoogveen is een van de meest droogtegevoelige natuurtypes in Nederland. Het heeft een blijvend hoge en stabiele grondwaterstand nodig. Het bijzondere aan hoogveen is dat het hoog ligt, terwijl de omliggende agrarische gebieden laag liggen. Hierdoor is het hoger gelegen gebied nat en het lagergelegen gebied droog, precies het omgekeerde van wat we normaal bedoelen met waterbeheer.

Om het hoogveen te herstellen, moet de waterstand in de omliggende landbouwgebieden flink omhoog. Dit heeft echter grote gevolgen voor de boeren in die gebieden. In de Peel wordt een hydrologieherstelproject uitgevoerd in het traject Groenblauwe gebiedsgerichte aanpak vitale Peel (GGA-vitale Peel).

Aanpak:

Om het hoogveen te herstellen, worden zowel harde, technische maatregelen als zachtere, natuurvriendelijke oplossingen ingezet. Denk aan extra wateraanvoer, kwelschermen en regelbare drainage en infiltratie (RDI). Daarnaast worden buffercompartimenten aangelegd, zoals bij Leegveld, om het waterpeil in de natuurgebieden te verhogen en de drainage in de landbouwgebieden te beperken. Samenwerking met medeoverheden in het GGA-vitale Peel-traject is hierbij essentieel.

Wat levert het op?

Het herstellen van het hoogveen vraagt om moeilijke keuzes. Harde, technische maatregelen zijn vaak goedkoper en worden daarom als eerste uitgevoerd. Maar voor het behalen van de doelen zijn ook zachte maatregelen nodig. Deze zorgen voor een natuurlijkere overgang tussen landbouw en natuur, maar zijn duurder en lastiger te realiseren. Zonder deze zachte overgangen zal het einddoel niet worden gehaald. Het succes van het hoogveenherstel hangt dus af van een zorgvuldige balans tussen harde maatregelen en moeilijke keuzes die in stappen genomen moeten worden.

Natuur

Waterschappen geven het goede voorbeeld en werken natuur inclusief. Natuurvriendelijk beheer is immers essentieel voor goede waterkwaliteit. De ecologische autoriteit geeft aan dat hydrologie en waterkwaliteit belangrijke factoren zijn die druk uitoefenen op de natuur.

Waterschappen gaan daarom de bestaande natuur versterken door de waterkwaliteit en de hydrologische toestand te verbeteren. Omdat het (grond)watersysteem binnen en buiten natuurgebieden met elkaar verbonden is, zetten waterschappen in op geleidelijke overgangen tussen natuur en landbouw. Hier willen we samen met partners gebiedsgericht en in samenhang aan werken.

Voorbeeld: Combineren waterberging natuur

"In het gebied Archem-Eerderhooilanden is de Regge omgevormd tot een meanderende rivier. Dat betekent dat bij extreem hoog water de Regge kan overstromen tot aan de natuurlijke hoogwaterkering. Het hele Reggedal fungeert dan als waterberging (vasthouden van water in bergingsgebieden). Een belangrijke verandering is dat de voornamelijk agrarische gronden zoveel mogelijk zijn omgezet naar natuurlijk en extensief beheerd grasland."

Bekijk [hier](#) het project of scan de QR code hiernaast

Groen-blaue dooradering

Waterschappen zien veel mogelijkheden door het natuurvriendelijk beheer van oevers en watergangen. Hiermee kunnen we op een efficiënte manier grote stappen zetten in verbetering van waterkwaliteit en biodiversiteit.

Voorbeeld: Aanleg groenblauwe dooradering langs watergangen

Vraagstuk:

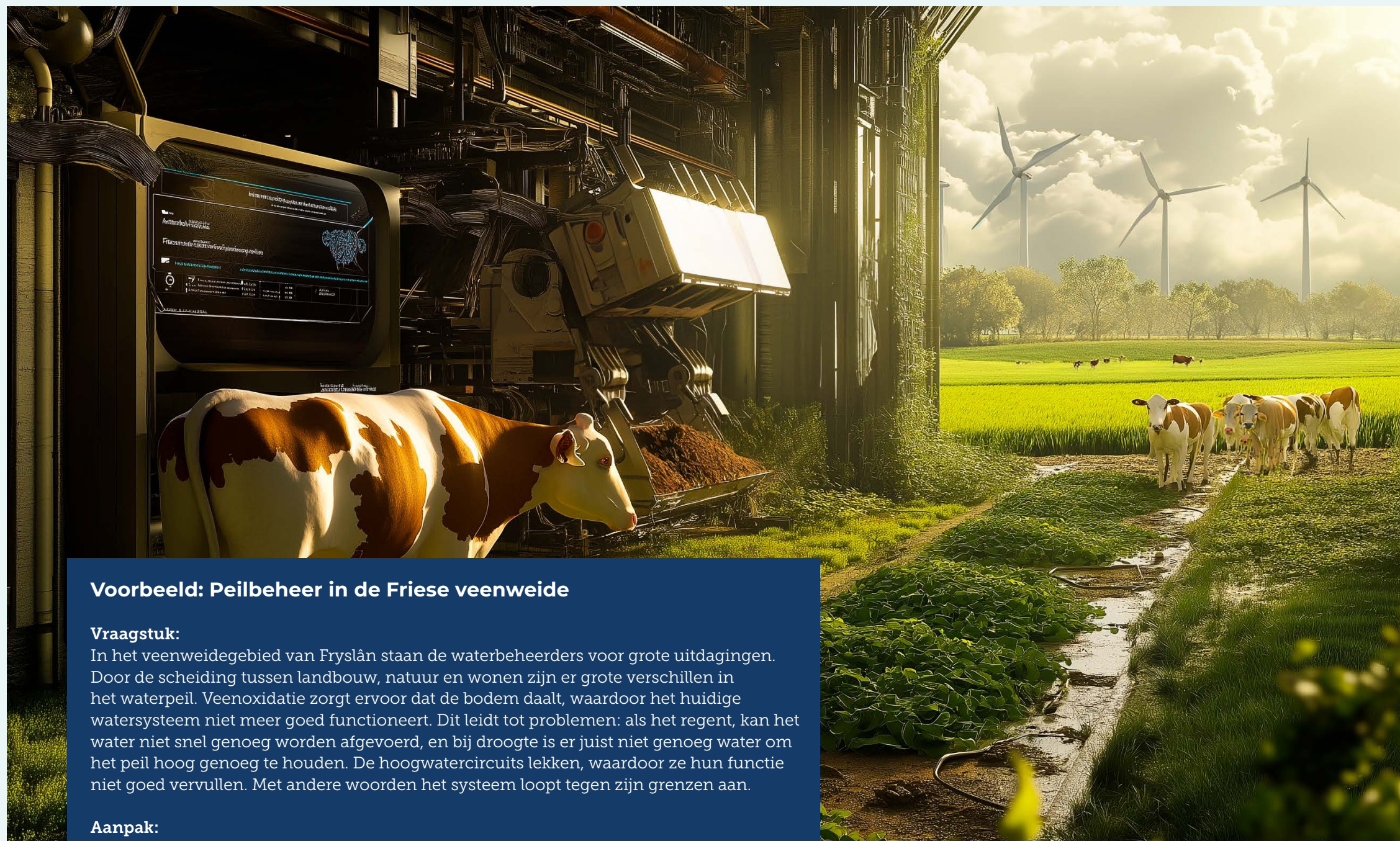
In het waterschapsgebied van waterschap De Dommel zijn de hoge, droge delen kwetsbaar voor droogte, en is er behoefte om water beter vast te houden en te laten infiltreren. Dit helpt om het grondwater aan te vullen en benedenstrooms wateroverlast te verminderen.

Aanpak:

Een oplossing is het aanleggen van "groenblauwe perceelranden". Door bestaande (droogvallende) sloten te verbreden en te verondiepen, ontstaan brede, ondiepe randen langs landbouwpercelen. Dit wordt gedaan door een strook landbouwgrond langs de sloot op te offeren, om ruimte te creëren om de sloot te verbreden en te verondiepen. De groenblauwe perceelranden worden niet bemest en er worden geen bestrijdingsmiddelen gebruikt.

Wat levert het op?

De groenblauwe perceelranden zorgen voor het vasthouden en infiltreren van water, waardoor de bodem minder snel uitdroogt. Tegelijkertijd helpt dit om wateroverlast verderop te voorkomen. Bovendien ontstaat er ruimte voor biodiversiteit, wat bijdraagt aan een gezonder en gevarieerder landschap. Op deze stroken worden geen aardappelen of mais meer geteeld, maar er ontstaat wel een natuurlijke zone die zowel waterbeheer als natuurherstel ondersteunt.

Voorbeeld: Peilbeheer in de Friese veenweide

Vraagstuk:

In het veenweidegebied van Fryslân staan de waterbeheerders voor grote uitdagingen. Door de scheiding tussen landbouw, natuur en wonen zijn er grote verschillen in het waterpeil. Veenoxidatie zorgt ervoor dat de bodem daalt, waardoor het huidige watersysteem niet meer goed functioneert. Dit leidt tot problemen: als het regent, kan het water niet snel genoeg worden afgevoerd, en bij droogte is er juist niet genoeg water om het peil hoog genoeg te houden. De hoogwatercircuits lekken, waardoor ze hun functie niet goed vervullen. Met andere woorden het systeem loopt tegen zijn grenzen aan.

Aanpak:

De rayonbeheerder heeft de taak om de waterpeilen volgens de geldende peilbesluiten te beheren, maar in de praktijk lukt dat niet meer. Een structurele, toekomstbestendige oplossing vraagt om grote en soms pijnlijke aanpassingen. Het aanpassen van de peilbesluiten voor landbouw en hoogwatercircuits is niet genoeg. De hele infrastructuur voor waterafvoer en -aanvoer moet worden verbeterd. Alleen door samenwerking tussen overheden, met duidelijke keuzes in ruimtelijke ordening, kan dit probleem worden aangepakt.

Wat levert het op?

Een duurzame oplossing zorgt ervoor dat het waterbeheer in het veenweidegebied weer effectief wordt. Dat vraagt om duidelijke politieke keuzes en samenwerking tussen overheden, waarbij het algemeen belang voorop staat, in plaats van individuele belangen. Alleen dan kunnen de waterschappen hun verantwoordelijkheid nemen en langetermijninvesteringen doen die het watersysteem klimaatbestendig maken. Vrijwillige maatregelen en tijdelijke subsidies zijn niet voldoende. Structurele keuzes in ruimtelijke ordening en waterbeheer zijn nodig om het gebied toekomstbestendig te maken.

Gebiedsgericht

Het Rijk heeft geld beschikbaar gesteld voor maatregelen in het landelijk gebied. De beschikbare budgetten verschillen per provincie, maar vormen een financiële basis voor een gebiedsgerichte aanpak. Wij geloven in de kracht van een integrale, gebiedsgerichte aanpak en willen samen met de provincie en gemeenten werken aan een gezamenlijke gebiedsgerichte uitvoeringsagenda voor het landelijk gebied. Dit biedt de kans om de doelen (zoals KRW) en maatregelen aan het watersysteem te koppelen aan andere uitdagingen in het gebied. Ook kunnen we zo een generieke, gebiedsgerichte en bedrijfsgerichte aanpak beter op elkaar afstemmen.

Waterkwaliteit

Wij zorgen voor een natuurinclusieve inrichting en beheer van de watersystemen. Ook brengen we de bronnen van verontreiniging en verstoring van watergangen in kaart. Hierdoor kunnen we gerichte en passende maatregelen nemen. We geven zelf het goede voorbeeld, stimuleren waterbewust werken bij anderen en zetten waar nodig onze eigen instrumenten in om de doelen voor waterkwaliteit te halen. Om de doelen van de KRW te halen moet iedereen een steentje bijdragen. Daarom verwachten wij ook van andere partijen dat zij hun verantwoordelijkheid nemen.

Voorbeeld: Afsprakenkader emissieloze kas

Vraagstuk:

In glastuinbouwgebieden is de waterkwaliteit vaak onvoldoende. Regelmatig worden de normen voor gewasbeschermingsmiddelen en voedingsstoffen (nutriënten) overschreden. Dit heeft negatieve gevolgen voor het bodem- en oppervlaktewater.

Aanpak:

Het afsprakenkader Emissieloze Kas is een samenwerkingsverband tussen de gemeenten Westland, Lansingerland, Zuidplas, Waddinxveen, Midden-Delfland en Pijnacker-Nootdorp, de provincie Zuid-Holland, de waterschappen Schieland en Krimpenerwaard en Delfland, en Glastuinbouw Nederland. Het doel is om de uitstoot van gewasbeschermingsmiddelen en voedingsstoffen uit kassen tegen 2027 terug te brengen tot bijna nul. Sinds de start in 2014 is de waterkwaliteit al flink verbeterd, maar die vooruitgang stagneerde de afgelopen twee jaar. Daarom zijn in het nieuwe afsprakenkader voor de periode 2023-2027 extra acties en maatregelen afgesproken.

De focus ligt op drie punten:

1. Meer kennis en inzicht voor ondernemers, bijvoorbeeld over lekstromen in het bedrijf, met hulp van watercoaches;
2. Betere communicatie over de gemeten waterkwaliteit;
3. Versterkte handhaving en betere samenwerking op dat gebied.

Wat levert het op?

Door deze aanpak worden de overschrijdingen van normen voor gewasbeschermingsmiddelen en voedingsstoffen tot een minimum beperkt. Dit zorgt voor een schonere leefomgeving en draagt bij aan het behalen van de doelen van de Europese Kaderrichtlijn Water. Het probleem wordt direct bij de bron aangepakt, waardoor de waterkwaliteit in de glastuinbouwgebieden duurzaam verbetert. Zo werken alle betrokken partijen samen aan een emissieloze kas in 2027.

Data

Waterschappen beschikken over data. De meeste data is verzameld voor eigen gebruik zoals beheer en beleid. Onze data is daardoor niet vanzelfsprekend geschikt voor andere toepassingen. Derden kunnen gebruik maken van onze data, maar onze datasets zullen beperkt aansluiten op nieuwe toepassingen.

Voorbeeld: Bedrijfsvergelijkingen

Vraagstuk:

Om inzicht te krijgen in hoe effectief en kostenefficiënt het werk van de waterschappen wordt uitgevoerd, voeren de waterschappen Bedrijfsvergelijkingen uit. Door onderling te vergelijken, kunnen ze beter begrijpen hoe ze presteren en waar verbeteringen mogelijk zijn. Ook draagt het bij aan transparantie en verantwoording.

Aanpak:

De waterschappen organiseren daarom voortdurend bedrijfsvergelijkingen. Deze vergelijkingen laten verschillen tussen waterschappen zien en zorgen ervoor dat ze van elkaar kunnen leren. Door met elkaar in gesprek te gaan over de resultaten, ontdekken ze nieuwe manieren van werken en innovatieve oplossingen.

Wat levert het op?

Het doel van deze aanpak is om de uitvoering van taken steeds beter onder de knie te krijgen en te profiteren van elkaars kennis en netwerken. De data die voor deze vergelijkingen worden gebruikt is openbaar en kunnen op verzoek als ruwe data worden verstrekt. Hierdoor kunnen ook anderen inzicht krijgen in de prestaties van de waterschappen.

4. RANDVOORWAARDEN VOOR EEN EFFECTIEVE ROL VAN WATERSCHAPPEN

Realistisch, robuust en met elkaar

Beleid en uitvoering zijn twee kanten van eenzelfde medaille

Rijksbeleid wordt pas echt uitvoerbaar en begrijpelijk als het Rijk en decentrale overheden samen aan de ontwerptafel zitten. Alleen samen kunnen we zorgen voor een schoon en klimaatbestendig watersysteem. Waterschappen kennen de knelpunten en hebben een duidelijke visie op de toekomst. Daarom is het essentieel dat waterschappen vroegtijdig worden betrokken bij de ontwikkeling van zowel landelijke als regionale beleidsplannen.

Belangrijke dossiers waarbij de betrokkenheid van de waterschappen cruciaal is:

- Invasieve exoten, beheer en waterkwaliteit (KRW),
- Agrarische natuur en waterdoelen,
- Doelsturing, op waterdoelen,
- Natuur herstelbeleid, hydrologie en waterkwaliteit,
- Ruimtelijke inrichting, het water en bodemsysteem en ruimte voor water,
- Beleidsontwikkeling toelating gewasbeschermingsmiddelen.
- Klimaatbeleid
- Mestbeleid en (grond) waterkwaliteit

Continuïteit in de uitvoering

Zeespiegelstijging, verdroging, verzilting, slechte waterkwaliteit en bodemdaling, het zijn allemaal processen die langzaam plaatsvinden. Om te voorkomen dat we deze problemen doorschuiven naar toekomstige generaties moeten we nú in samenhang beslissingen nemen voor de toekomst. Voor de uitvoering hebben we een duidelijk traject nodig met voldoende geld en capaciteit.

Samenhang tussen programma's

Het Rijk voert beleid uit via verschillende programma's en werklijnen. Naast het nationaal programma landelijk gebied (NPLG) worden ook door andere programma's zoals het Deltaprogramma essentiële bouwstenen ontwikkeld voor uitvoering. Om in de regio tot een goede, samenhangende uitvoering te komen, is het essentieel dat deze verschillende programma's en werklijnen al op Rijksniveau goed op elkaar afgestemd worden.

Colofon

Dit is een publicatie van de Unie van Waterschappen, 2024.

Contact:

info@uvw.nl

Tekst en redactie:

Unie van Waterschappen

Opmaak en visuals:

Studio Duel

AI-gegenereerde afbeeldingen:

De afbeeldingen in deze publicatie zijn deels of volledig gegenereerd met behulp van kunstmatige intelligentie (AI). De AI-gegenereerde afbeeldingen zijn gemaakt met MidJourney.

 UNIE VAN
WATERSCHAPPEN